bouwd systeem van kostprijsberekenen de noodzakelijke analyseering op betrouwbare wijze heeft plaats gevonden en het bij oppervlakkig onderzoek onzichtbare is blootgelegd. Dit gemis leidt tot onsystematisch detailwerk, hetwelk op zich zelf nuttig kan zijn, doch waarbij de grondslagen voor systematische bestudeering worden gemist.

De practische beroepsarbeid van den accountant stelt hem in de gelegenheid, zich een oordeel te vormen omtrent de mate, waarin het hierboven ontwikkelde beginsel in de praktijk toepassing vindt. Mijn persoonlijke ervaring daarbij leidt tot de slotsom, dat deze toepassing in het algemeen heel veel te wenschen overlaat. Talrijk zijn de bedrijven, waarin regelmatig en systematisch gebruik wordt gemaakt van den zuinigheidsmeter, niet. Wel leiden de moeilijke tijdsomstandigheden, waarin wij verkeeren, tot het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden en wordt daardoor de belangstelling voor de interne verhoudingen geprikkeld, doch in de meeste gevallen ontbreekt de grondslag voor doeltreffend ingrijpen, doordat men de gegevens mist, om het ingewikkelde samenstel, hetwelk met den naam „bedrijf" wordt aangeduid, in details te overzien; een goed systeem van kostprijsberekenen ontbreekt. Naar mijn inzicht leidt deze leemte er toe, dat in talrijke bedrijven de zuinigheid te wenschen overlaat; de resultaten van een voorziening in deze richting zouden in vele gevallen verrassend zijn.

De vraag rijst, waaraan deze misstand is toe te schrijven. Mijn antwoord op deze vraag luidt als volgt.

Ik geloof, dat men, wat het vraagstuk der kostenbeoordeeling ter bevordering van de zuinigheid betreft, in de praktijk nog steeds te weinig steun vindt of zoekt in goede opleiding en voorlichting. Eenerzijds is dit een gevolg van het feit, dat de algemeene bestudeering van het kostprijsprobleem slechts langzaam is gevorderd en de groep van beoefenaren der bedrijfseconomie naar verhouding nog niet groot is, anderzijds van de omstandigheid, dat door de bedrijfsleiders niet voldoende wordt ingezien, dat ook de cijfers der kosten eener goed ingerichte bedrijfsverantwoording en van voorlichting bij het scheppen van juiste verhoudingen tusschen kosten en opbrengst relatief zijn en beoordeeld moeten worden in verband met het nut, dat goede voorlichting op grond van logische gegroepeerde gegevens met zich brengt. Men voelt wellicht in het algemeen reeds de behoefte aan deze voorlichting en aan deze gegevens, doch geeft zich onvoldoende rekenschap van den omvang en de gevolgen der leemte, welke door het ontbreken ervan blijft voortbestaan.

Ten dien aanzien wensch ik tenslotte nog het volgende op te merken.

De algemeene belangstelling voor de studie der bedrijfseconomie als afzonderlijke wetenschap neemt ook in ons land toe. Ten bewijze hiervan mag worden gewezen op de ontwikkeling van het onderwijs aan de Handels-Hoogeschool te Rotterdam en op de instelling eener afzonderlijke economische faculteit aan de universiteit te Amsterdam, waar de bedrijfshuishoudkunde een belangrijk onderdeel der studie vormt. Bovendien op de belangrijke plaats, welke, naast de studie der algemeene economie, aan de studie der bedrijfshuishoudkunde is ingeruimd bij de opleiding voor het accountantsexamen, zooals dit thans wordt afgenomen door het Nederlandsch Instituut van Accountants en waarvan deze beide vakken tot de gewichtigste onderdeelen behooren.

Naast de algemeen-theoretische kennis, welke den grondslag behoort te vormen voor den practischen arbeid op het hierbovenbedoelde gebied, is echter voor de vervulling van deze taak noodig aanraking met bedrijven van allerlei soort en omvang en grondige kennis der bijzondere eischen, welke de praktijk ten aanzien van de beoordeeling der doelmatigheid van de kosten in het bedrijf uit een economisch en technisch oogpunt stelt. Grondige kennis ook op administratief terrein, met name van het inrichten van administratieve verantwoordingen op zoodanige wijze, dat aan de elders in dit prae-advies te dien opzichte gestelde eischen wordt voldaan.

Op gevaar af, den schijn te wekken van te willen preeken voor eigen parochie (een risico, dat ik in het belang der zaak meen te moeten aanvaarden) wijs ik in dit verband op de plaats, welke de accountant bij het bevorderen der zuinigheid in het bedrijfsbeheer krachtens zijn beroep inneemt.

Naar mijn overtuiging is er geen beroep, dat zich bij de hierboven omschreven eischen zóó nauw aansluit als het accountantsberoep. De ontwikkeling van dit beroep heeft geleid tot een steeds uitgebreider en inniger contact met het bedrijfsleven. De arbeid van den accountant leidt tot een diepgaand inzicht in de interne bedrijfsverhoudingen op verschillend terrein. Geen beroep vereischt een zoo grondige kennis op administratief gebied.

Practisch bestaat dan ook de medewerking van den accountant bij het streven van de bedrijfsleiders naar zuinigheid in het beheer reeds geruimen tijd en ontwikkelt zich dit gedeelte van den accountantsarbeid voortdurend. Deze samenwerking leidt tot het opsporen der voor de bestudeering der kostendoelmatigheid noodzakelijke gegevens en tot het overkostendoelmatigheid noodzakelijke gegeven en tot het overwegen der maatregelen, die tot het wegnemen van ongewenschte verhoudingen kunnen leiden.

Daarbij rijzen echter (ik heb ze hierboven meermalen aangeduid) moeilijkheden, die zonder technisch inzicht, zonder uitgebreide kennis van de bezuinigingsmogelijkheden op technisch terrein, niet tot een oplossing te brengen zijn. Deze omstandigheid doet in vele gevallen de noodzakelijkheid rijzen van de medewerking van technische adviseurs, die, elk op hun terrein, het zuinigheidsvraagstuk beheerschen en den weg moeten wijzen daar, waar economische en administratieve kennis alléén de oplossing niet kunnen brengen.

In dit opzicht moet met waardeering in het bijzonder melding gemaakt worden van den hoogst nuttigen arbeid der technici, die de praktijk kent onder den naam van adviseerende ingenieurs, en die een beroep hebben geschapen en ontwikkeld, hetwelk voor de bevordering der zuinigheid ten aanzien van verschillende onderdeelen der bedrijven, die daarvoor in aanmerking komen, van groote beteekenis is.

Ik geloof, dat, eensdeels door verbreeding van het inzicht der bedrijfsleiders zelf als gevolg van de ontwikkeling der studie van de bedrijfs-huishoudkunde, anderdeels door verdere ontwikkeling van de hierboven geschetste samenwerking tusschen bedrijfsleiders en accountants en door het op grooter schaal profijt trekken van de ervaring der technische adviseurs het bezuinigingsvraagstuk in hooge mate zou zijn gediend.

Naast het individueele streven echter der mannen, die zich in deze richting een taak hebben gekozen of zullen kiezen, zullen besprekingen als die, welke bij het Bezuinigings-Congres aan de orde zijn gesteld, veel kunnen bijdragen tot verscherping van het algemeene inzicht in de mogelijkheden, welke hier kunnen worden geopend.

H. R. REDER

HET INTERNATIONAAL ACCOUNTANTS CONGRES AMSTERDAM 1926

Anderhalf jaar hebben de voorbereidingen geduurd; anderhalf jaar lang hebben de eerste en de meest vooraanstaande accountants in Holland geijverd en gestreden om het bij enkele Bestuursleden van het Nederlandsch Instituut opgekomen plan om in ons vak tot een internationale gedachten-wisseling te kunnen komen, tot uitvoering te brengen. De hoeveelheid werk

die voor het tot stand komen van dit Eerste Internationale Accountants Congres gedaan is, moet, gezien de boven allen lof verheven wijze, waarop alles geregeld en voor alles gezorgd was, ontzaggelijk geweest zijn. En na den velen lof die het Congres Bestuur in de afgeloopen week voor de congres-organisatie werd toegezwaaid door mannen van allerlei nationaliteit, mannen, die eveneens van organiseeren hun vak maken, wil thans de Redactie van dit Maandblad het onvermoeibare congresbestuur, haar eminenten Voorzitter en volijverigen Secretaris namens alle beroepsgenooten in Holland dank zeggen voor de méér dan voorbeeldige wijze, waarop zij den Hollandschen Accountantsstand tegenover het buitenland heeft doen optreden. Indien op den duur, dank zij de internationale samenwerking, die naar wij hopen uit dit congres geboren zal worden, de Hollandsche Accountant ook buiten Holland een plaats van beteekenis in het economisch leven zal kunnen innemen, dan dankt hij dit, niet alleen aan hen, die de opleiding in Holland in de laatste twintig jaren in de goede banen geleid hebben, maar ook aan het Congres Bestuur dat op zoo schitterende wijze voor den Hollandschen Accountantsstand een nationale en internationale propaganda voerde.

Maandagmorgen 5 Juli had de opening in de Aula van het Koloniaal Instituut aan de Mauritskade plaats. In de mooie marmeren hal werden de Congresbezoekers ontvangen door de verschillende orde-commissarissen, die de Congres-insignes uitreikten. Om even over tienen plaatste het Congresbestuur zich achter de groene tafel, nadat de zaal vrijwel geheel met Congresbezoekers en invité's gevuld was. Voorzitter was natuurlijk de Heer *Van Dien;* naast hem zaten aan de Bestuurstafel de leden van het Uitvoerend Comité, de bestuursleden der voornaamste buitenlandsche vereenigingen, die straks door het Congres mede tot het presidium zullen worden benoemd, en de voorzitters van enkele der voornaamste sub-comité's.

Uit den aard der zaak was de stemming nog eenigszins stijf; men kende elkaar nog niet.

In zijn openingsrede heette de Voorzitter namens het Nederlandsch Instituut van Accountants en de met hem samenwerkende vereenigingen: de Nederlandsche Bond van Accountants en de Nederlandsche Organisatie van Accountants, allen hartelijk welkom. In het bijzonder werden welkomstgroeten gericht tot den Heer *F. K. J. Heringa,* die als vertegenwoordiger van Zijne Excellentie den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid de openingszitting bijwoonde, den Heer W. F. *van Leeuwen,* Vice-Voorzitter van den Raad van State en oudburgemeester van Amsterdam, den Heer *Roëll,* Commissaris van de Koningin in de Provincie Noord-Holland, den Heer *Wibaut,* vertegenwoordiger van het Gemeentebestuur van Amsterdam en voorts tot de leden van het Eere-Comité, van de Gemeenteraden en Kamers van Koophandel voor Amsterdam en Rotterdam en verdere bijzondere genoodigden.

Na de ontstaansgeschiedenis van het Congres gereleveerd te hebben, schetste de Heer *van Dien* de gedachte, die bij de organisatoren van dit congres heeft voorgezeten; zij wilden, naast internationale uitwisseling van kennis op 't gebied van accountancy en bedrijfseconomie vooral medehelpen aan het herstel van de internationale samenwerking op velerlei gebied, die sinds het rampzalige oorlogsjaar 1914 allerwege vernietigd werd en die pas zeer langzaam aan hier en daar weer opgebouwd wordt.

De internationale samenwerking heeft voor andere takken van wetenschap belangrijke resultaten gehad; voor de bedrijfseconomie en het daartoe behoorende onderdeel accountancy bestond die samenwerking tot op heden nog niet. Als doel van het congres noemde de Heer *Van Dien:*

1e. Uitwisseling van kennis en ervaring van accountants van alle landen ten einde deze in staat te stellen hunne clienten ook van de, door anderen elders opgedane kennis te doen profiteeren.
2e. Er voor te zorgen, dat men over en weer van elkaars wijze van werken op de hoogte zou komen, ten einde aan de hand daarvan uiteindelijk tot een uniforme werkwijze te kunnen komen.
3e. Tot internationale opvattingen omtrent bedrijfseconomische leerstellingen te komen.

De enkele zittingen van dit congres zullen niet voldoende zijn om dit te bereiken. Daarom, sprak de Voorzitter, zal men trachten met dit congres als uitgangspunt, een internationale organisatie te stichten, die de hier gestelde punten zal uitwerken.

Vervolgens wendde de Heer *van Dien* zich in het Duitsch tot de Duitsche aanwezigen. De vijf Duitsche Heeren, die referaten voor het congres hebben ingeleverd, werden speciaal bedankt. Deze Heeren zijn:

Prof. Dr. *F. Schmidt,* Prof. Dr. *Balduin Penndorf,* en de Heeren *Friedr. Bünger, Walther Meywald* en Dr. *Th. M. Vogelstein* (wij zullen bij de bespreking der congreszittingen nog gelegenheid krijgen op den arbeid van deze Heeren terug te komen). Ook de Duitsche vereenigingen en universiteiten, die medewerken, werden voor hunne bereidverklaringen tot samenwerking dank gebracht.

De Heer *van Dien* noemde:

Verband deutscher Bücherrevisoren e.V. in Leipzig;

Bund der Buchsachverständigen (Bücherrevisoren) Deutschlands e.V., Berlin.

Verband deutscher Treuhand- und Revisionsgesellschaftten e.V. in Berlin;

Die Gesellschaft für Betriebsforschung e.V. Frankfurt a/M.;

Reichsverband Landwirtschaftlicher Privatbuchstellen e.V. in Magdenburg;

Verband der Dozenten für Betriebswirtschaftslehre an deutschen Hochschulen in Frankfurt a/M.

en de Universiteiten van de steden Köln, Frankfurt a/M. en Mannheim.

Ook de afgevaardigden van de Finsche-, Oostenrijksche-, Tsjecho-Slowakiesche-, Zweedsche en Zwitsersche Accountantsvereenigingen werden in het Duitsch verwelkomd.

In het Engelsch werd den Engelschen inleiders, den Heeren *W. Desbourough, Sir William Plender Bt., C. Hewetson Nelson, F. Ogden Whiteley, E. E. Spencer* en Sir *Albert William Wyon* dank gebracht en de onmiddellijke bereidverklaring tot medewerking van het congres door het Institute of Chartered Accountants in England and Wales en de Society of Incorporated Accountants and Auditors in Londen gememoreerd.

Behalve deze vereenigingen werden de oudste accountants organisatie, The Society of Accountants in Edinburgh en verder The Institute of Accountants and Actuaries in Glasgow, The Society of Accountants in Aberdeen en het Institute of Chartered Accountants in Ierland door den Heer *van Dien* verwelkomd.

Speciale hulde werd door den Voorzitter gebracht aan de Engelsche Accountants *W. Pixley* en Prof. *Laurence R. Dicksee,* die beiden door hunne respectievelijk in 1881 en 1892 verschenen standaardboeken de grondleggers der moderne accountancy kunnen worden genoemd en die helaas niet aanwezig konden zijn op dit congres.

Vervolgens kregen de Amerikaansche inleiders Prof. *Rob. H. Montgomery* uit New-York, Prof. *J. M. Clark* uit Chicago,

William S. Kemp, Professor *J. Anton de Haas* en Prof. *John T. Madden* uit New-York hun eveneens in het Engelsch uitgesproken welkomswoord te hooren; daarnaast werden nog genoemd: Mr. *J. E. Sterrett,* die President was van het accountantscongres in St. Louis dat in 1904 door den Heer *van Dien* bezocht werd, The American Institute of Accountants, The National Association of Cost Accountants, The American Society of Certified Public Accountants en verder de vertegenwoordigers van de Columbia University en the New York University beide uit New York, The Harvard University uit Cambridge en de Noorsche en Deensche Accountantsvereenigingen.

In het Fransch werden verwelkomd: De Inleiders, de Heeren *L. Bethoux* en *J. Carlioz,* de Fransche vereenigingen La Fédération des Companies des Experts Comptables de France et des Colonies, La Compagnie des Experts-Comptables de Paris, La compagnie professionelle des Experts-Comptables de France, en de Italiaansche, de Praagsche, de Spaansche, Roemeensche en Russische accountants-vereenigingen, die op het congres vertegenwoordigers zonden.

De Voorzitter sprak zijn leedwezen er over uit, dat de verbinding met de Italiaansche vakgenooten op een van hier uit onverklaarbare wijze zoo laat tot stand is gekomen, dat de tijd ontbrak om ook een Italiaan uit te noodigen een referaat te maken en dat verder de vereenigingen uit België en Polen bericht hadden gezonden, dat zij, door de sterke depreciatie hunner munteenheid, geen gelden voor een medewerking aan dit congres konden uittrekken.

De Hollandsche inleiders, de Heeren Prof. *Th. Limperg Jr.,* Prof. Dr. *N. J. Polak,* Prof. *J. G. Ch. Volmer,* mr. *I. Goudeket, W. H. Elles, H. R. Reder* en *H. Verhey,* werden vervolgens voor hunne referaten dank gezegd.

43 vereenigingen uit 18 landen, vertegenwoordigende ca. 25000 accountants van de ca. 60.000 georganiseerde accountants die de geheele wereld telt, werken mede aan dit congres.

De Voorziter sprak er zijn spijt over uit, dat de belastingwetgeving in de verschillende landen te veel verschilt om ook de toepassingen der fiscale wetten tot een onderwerp van bespreking te kunnen maken, te meer, omdat mede de zware druk der directe belastingen in de verschillende landen, den accountant er toe dwingt overal bij de bepaling der bedrijfsresultaten de meeste nauwkeurigheid te betrachten. De onderwerpen, waarover zal worden gedebatteerd, zullen zich tot de bedrijfshuishoudkunde, de uitoefening der controle en enkele belangrijke vraagstukken, die overal het ontwerp van bespreking voor de accountants uitmaken, zooals wettelijke regeling en de opleiding der jongeren, beperken.

Na dank te hebben gebracht aan het Comité voor de Lezingen dat er voor zorgde, dat steeds de juiste mannen voor de verschillende onderwerpen gekozen werden en de hoop te hebben uitgesproken, dat dit congres in ieder opzicht moge slagen, besloot de Voorzitter zijn langdurig toegejuichte openingsrede en vingen de congreswerkzaamheden aan.

Allereerst werd het presidium van het congres uitgebreid met vertegenwoordigers van enkele belangrijke buitenlandsche accountantsorganisaties. Zoo werden benoemd:

Sir *Arthur Winny,* voor het Institute en
Mr. *Thomas Keens,* voor de Society
beide als Engelsche vertegenwoordigers.
Herr *Friedr. Bünger* voor Duitschland,
Prof. *Eugen Schigut* voor Oostenrijk
Prof. *C. Sillèn* voor Zweden
M. G. Pannard voor Frankrijk
Prof. *R. Montgomery* voor Amerika.

De Heeren *Hoogeweg* en *de Kramer* als voorzitters van het Nederlandsch Instituut en den Nederl. Bond van Accountants voor Nederland.

De Voorzitter van de Organisatie, de Heer Mr. *I. Goudeket* had reeds, in zijn kwaliteit van lid van het Uitvoerend Comité aan de Bestuurstafel plaats genomen.

De eerste spreker, na den Voorzitter, de Heer *Heringa,* die als vertegenwoordiger van Zijne Excellentie, den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid, de aanwezigen in de Fransche taal toesprak, vestigde speciaal de aandacht op het feit, dat dergelijke congressen vóór alles er aan medewerken de internationale vredesgedachte te bevorderen. Hij prees Holland gelukkig, dat het congres hier mocht plaats vinden. Hij verheugde zich er in, dat ook de kwestie der wettelijke regeling van het accountantsberoep een onderwerp der besprekingen zou uitmaken, omdat, naar de Hollandsche aanwezigen wel wisten, deze kwestie op het moment op het departement in studie was.

Namens den Minister sprak de Heer *Heringa* den wensch uit, dat het Congres in alle opzichten zou mogen slagen en dat ons land bij de vele buitenlandsche congresleden in prettige herinering zou mogen blijven.

Vervolgens werden de vertegenwoordigers van de verschillende nationaliteiten verzocht het congres toe te spreken. Het maakte op hen, die reeds meermalen internationale congressen bijwoonden, een diepen indruk, dat veertien buitenlanders, sprekende namens vijftien landen (de representant voor Zweden sprak ook voor Noorwegen) aan dit verzoek gevolg gaven. Het waren de volgende Heeren:

L. Jespersen, voor Denemarken.
Friedr. Bünger, voor Duitschland.
Waldemar Westphal, Finland.
G. Pannard, voor Frankrijk.
C. E. W. Macpherson, voor Engeland.
A. H. Muir, voor Ierland.
Prof *E. Schigut,* voor Oostenrijk.
Prof. *George Alesseanu* voor Roemenië.
Boreau, voor Rusland.
R. Bori, voor Spanje.
I. J. Fuksa, voor Tsjecho-Slowakije.
Porf. *Montgomery,* voor de Vereenigde Staten.
Prof. *Sillèn,* voor Zweden en Noorwegen.
Prof. *Fondury,* voor Zwitserland.

Allen dankten het uitvoerend comité voor hun initiatief en roemden de prima organisatie van het congres.

Een groot deel der sprekers wees op den vooruitgang van het accountantsvak in de laatste 30 jaren en schilderden den toestand waarin het beroep verkeerde in hunne landen.

De Spaansche vertegenwoordiger noodigde alle congressisten uit, het congres, dat weldra door zijn vereeniging, de Associacio de Comptables de Catalumja zou worden gehouden, te komen bezoeken, welke uitnoodiging veel vroolijkheid verwekte.

Vervolgens sprak de Voorzitter van het Nederlandsch Instituut van Accountants, de Heer *Hogeweg* nog een welkomsgroet uit. De opleiding in Holland is, door de particuliere vereenigingen, met het Instituut aan den spits, in de laatste twintig jaren in de juiste banen geleid en het beroep werd op peil gehouden, hoewel de wettelijke regeling nooit tot stand is gekomen. De Heer H. meende, dat men er op den duur echter zonder hulp van de Regeering niet zou kunnen komen en hij

sprak den wensch uit, dat de wettelijke regeling, waaromtrent juist korten tijd geleden weder besprekingen gevoerd waren, eindelijk tot stand zou mogen komen.

Daarna verdaagde de Voorzitter de zitting tot den volgenden morgen.

In de hal, waar een strijkje op het balcon achter planten verdekt was opgesteld, werden de bezoekers verversehingen aangeboden. Hier hadden de bezoekers gelegenheid met elkaar kennis te maken en zagen wij den Voorzitter de verschillende autoriteiten voor hunne aanwezigheid nog eens persoonlijk dank zeggen.

Des middags werden de officieele vertegenwoordigers met hunne dames door het Gemeentebestuur op het stadhuis officieel ontvangen. Aanwezig waren, behalve de Burgemeester, de Heer *W. de Vlugt*, de wethouders, de Heeren *Wibaut, Vos, von Frijtag Drabbe, de Miranda* en *Ed. Polak* en de wrnde, gemeenteseeretaris, de Heer *J. J. Roovers*.

De Burgemeester noemde het een voorrecht dat het Congres in Amsterdam plaats vond, omdat wij daardoor in de gelegenheid waren een zoo uitgelezen gezelschap uit de meeste landen van Europa en uit de Nieuwe Wereld hier gastvrijheid te verleenen en onze schoone oude stad te toonen.

Na eenige citaten uit de Duitsche litteratuur sprak de Heer *de Vlugt:*

„Gij toch, Mijne Heeren, zijt het, die in de rusteloozo beweging van het maatschappelijk leven telkens de mogelijkheid van bezinning schept, en klaar inzicht verspreidt in de duistere chaos der economische betrekkingen."

Ook uit de familieboeken van één der groote Florentijnsche kooplieden citeerde de Burgemeester een passage, waarin het groote nut, van een behoorlijke boekhouding werd uitgesproken.

Maar, vervolgde de Heer *de Vlugt*, ons land heeft altijd een grooten naam op dit gebied gehad. *Simon Stevin* werd herdacht en eenige andere geschiedkundige bijzonderheden werden opgehaald.

De moderne accountancy, die niet alleen uit de boeken wil geven wat geweest is, dus zuivere historie, maar die vooral haar kracht zoekt in het nagaan wat de toekomst zal brengen, kan een grooten invloed op het economisch gebeuren dezer tijden uitoefenen. De burgemeester noemde het een grootsche taak, die voor den modernen accountant is weggelegd om te mogen medewerken aan den economischen wederopbouw van onzen tijd.

De Burgemeester meende, zich tot de landgenooten wendende, dat zij, door hier het congres te organiseeren, er blijk van gaven in de volle overtuiging te verkeeren, dat zij tegenover de vele vreemdelingen een behoorlijk figuur konden slaan. Verder werd nog gememoreerd, dat ook de gemeente onder hare ambtenaren meerdere accountants telt en dat reeds op 1 Februari 1664 door eenen *Jan de Bode* „een groot boeck in credit en debet" werd ingericht.

Maar ook na *Jan de Bode* heeft de gemeente er steeds voor gezorgd dat zij, wat betreft de inrichting harer boekhouding, en de contrôle, die daarop uitgeoefend werd, behoorlijk „bij" was, en dit gaf den spreker „een gevoel van weldadigen rust."

De burgemeester besloot zijn toegejuichte rede die gedeeltelijk in het Duitsch, gedeeltelijk in het Fransch, gedeeltelijk in het Engelsch en gedeeltelijk in het Nederlandsch werd gehouden met het uitspreken van den wensch, dat het congres in alle opzichten moge slagen, en dat de congresbezoekers de aangenaamste herinneringen zullen behouden aan de oude schoone hoofdstad van ons vaderland.

De Heer *van Dien* dankte voor de ontvangst ten stadhuize en ook voor het concert, dat door het stadsbestuur den daarop volgenden Dinsdagavond den congresbezoekers zal worden aangeboden. Hij bracht nog naar voren, dat thans op 't gebied der gemeenteadministratie en contrôle Amsterdam een eerste plaats inneemt. Hoe trotsch de Burgemeester ook op *Jan de Bode* moge zijn, toch is het niet altijd zoo mooi in orde geweest. De spreker memoreerde onder gelach der aanwezigen een enkele herinnering uit den tijd toen hij, als gemeenteraadslid zitting had in de commissie voor het nazien der rekening.

Daarna werden verversehingen rondgediend en bleef men nog eenigen tijd bijeen.

(Wordt vervolgd)

DE THEORIE EN DE PRAKTIJK DER ACCOUNTANTS-CONTROLE

De litteratuur over de accountantscontrôle, w.o. vooral ook die, welke in de Nederlandsche vaktijdschriften voorkomt, doet zien, dat omtrent de grondbeginselen van de Contrôle-leer nog lang niet die mate van eenheid in opvatting bestaat, welke in meer dan één opzicht voor het beroep nuttig zou kunnen zijn. Dat die meerdere eenheid thans nog niet is verkregen behoeft m.i. vooralsnog echter niet te worden betreurd, omdat een algemeen erkende vakeisch te meer waarde zal hebben naarmate deze geleidelijk gevormd is onder invloed van het onderzoek, hetwelk beoogt de mérites der verschillende geformuleerde vakeischen te toetsen aan de resultaten, welke met de toepassing dier onderscheiden beginselen zijn opgedaan.

Omgekeerd toont diezelfde litteratuur aan, dat het onderzoek naar de mogelijkheid en de wenschelijkheid van de toepassing der als richtsnoer gekozen beginselen, momenteel nog steeds juist onder diegenen der beroepsgenooten, die de resultaten van dat onderzoek dagelijks nagaan — de, ervaring-rijke, practici — *aanleiding geeft* tot meeningsverschillen ten aanzien van de beginselen, welke aan de accountantscontrôle ten grondslag moeten liggen. Ik behoef in dit verband slechts te wijzen op de polemische gedachtenwisselingen in „Accountancy" (jaargang 1923) en dit tijdschrift betreffende de taak van den accountant ten opzichte van de opname van den goederenvoorraad en de aanvaardbaarheid van een beperkte opdracht, om bij den lezer de herinnering op te wekken aan de interessante schriftelijke debatten, waaraan tal van practici hebben deelgenomen.

Acht ik 't verklaarbaar, dat men het onder beroepsgenooten nog niet eens is omtrent de principes van de contrôle-leer, mede omdat men zich ervan bewust is, dat deze hun waarde voor de beteekenis van ons beroep voor een belangrijk deel ontleenen aan de geleidelijkheid, waarmede zij zich onder den invloed van theorie en practijk zullen hebben ontwikkeld, 't is ook wenschelijk, dat wij afwijkende meeningen steeds leeren kennen, opdat de algemeene richtlijnen, volgens welke de individueele accountant arbeidt, niet van den uit den aard der zaak niet àl-zienden blik van den enkeling afhankelijk zullen worden gesteld.

Doch men dient zich er eveneens van bewust te zijn, dat die uitwisseling van opvattingen toch niet zal leiden tot een zoodanige uniformiteit in de beroepsuitoefening als nog door velen wordt mogelijk geoordeeld. Stellig is toenadering mogelijk; we moeten evenwel bedenken, dat de accountant niet is de beroepsvertegenwoordiger zonder meer, die weliswaar als zoodanig een uitsluitend objectieve beroepsuitoefening nastreeft, doch ook is een individu met subjectief inzicht, en subjectief oordeel, die steeds ook aan de contrôle opvattingen, een persoonlijk element zullen blijven geven. Terecht merkt *Montgomery* op:

„..... the moment you deprive the auditor of the free exer-